

פרשת תצא וימי אלול תשפ"ב – מה ההבדל בין לחיות ובין לשרוד?

- 1. דברים כא:** כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלוֹקֶיךָ בידך ושבת שביו: וראית בשביה אשת יפת תאר וחשקת בה ולקחת לך לאשה: והבאתה אל תוך ביתך וגלחת את ראשה ועשתה את צפרניה: והסירה את שמלת שביה מעליה וישבה בביתך, ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה - **קידושין כא,ב:** לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע – **רש"י:** מתוך שמתגרה בה יצרו מחמת יופייה, התירה לו ובקושי, דמוטב שיאכלו בשר מסוכנת [שעומדת למות מחמת חולי] שחוטה מבשר נבלה.
- 2. דברים כא,ג:** וישבה בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים - **אבן עזרא כא,יב:** ירח ימים – כמו **חדש** ימים ... ונקרא החדש ירח כי עיקרו הירח. **שמות ב,ב:** ותהר האשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים.
- יבמות מח,ב:** 'ירח ימים' - ירח הוא **שלושים** יום [ומכאן לומדים דין אבלות שלושים יום]. **רבנו בחיי שמות ב,ב:** 'ותצפנהו שלשה ירחים' - הזכיר 'ירחים' ולא 'חדשים', לפי שהם חדשי הלבנה שהם שני חסרים ואחד מלא, וכשתחשוב כ"ט כ"ט ב' פעמים חסרים הרי נ"ח וחדש מלא של שלושים - הרי שמונים ושמונה ימים, וזה נופל **בששה בסיון** הוא היום שנתנה בו התורה ובו ביום הושלך ליאור, והגיד לך הכתוב כי ביום שנצטער ביאור בו נתעלה בשמים וקבל תורה מסיני. וזהו שאמר דוד ע"ה (תהלים קלח): 'ביום קראתי ותענני, תרהיבני בנפשי עז'.
- זוהר חדש פרשתנו נח,ב:** 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים' – זהו חודש **אלול**, שעליו נאמר 'פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך'.
- 3. מכתב לחזקיהו, רבי חזקיה פרץ מרבני ג'רבה לפני כ-250 שנה:** נראה עפ"מ"ש הלבוש (אבן העזר סימן קכו) שצריך לכתוב בגט 'ירח פלוני', דכתיב 'גרש ירחים', אבל בכתובה יכתוב 'חודש', דכתיב (בפרשתנו) 'כי יקח איש אישה חדשה'. משום שאין רוצה הקב"ה בקיומה של אשת יפת תואר אצל ישראל ... אלא וגלחה וגו' כדי שתתגנה בעיניו ... ולכן כתוב 'ירח' לרמוז שצריך לגרשה. בזה יובן מה שאמר במשה 'ותצפנהו שלשה ירחים', לפי שנצרכה לגרשו מביתה ... לפני שיבואו המצרים.
- כתר שם טוב סימן קכא:** תענוג תמידי נעשה טבע ואינו תענוג.
- דברים לד,ח:** ויבכו בני ישראל את משה בערבת מואב שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל משה - **אור החיים:** כי באהרן לא ידעו במיתתו קודם שמת ודבר כזה יעורר כל לב לפתוח דמעת עינו, משא"כ משה שכבר ידעו מיתתו ובכל דבריו ותוכחתו היה אומר 'הנה אנוכי מת' ולכן לא הוחם הספדו כאהרן.
- נדה לא:** מפני מה אמרה תורה נדה לשבעה? מפני שרגיל בה וקץ בה, אמרה תורה תהא טמאה שבעת ימים [ותתרחק ושוב תתקרב] כדי שתהא **חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה**.
- 4. שמחת בית השואבה תשכג (תורת מנחם א/93):** ידוע שתענוג תמידי אינו תענוג, וכיון שנדרשת מיהודי עבודה מתוך תענוג, אהבה בתענוגים ככתוב 'אז תתענג על הוי"', אחד התנאים לזה שתהיה העבודה באופן של 'בכל יום יהיו בעיניך כחדשים', וכיון שזהו דבר חדש – יכול להיות בזה תענוג.
- כתר שם טוב קיט:** 'תקעו בחודש שופר' והוא ליה למימר 'תקעו שופר בחודש'? אלא יראה אדם תדיר שיהיה **בחודש**, לחדש מעשיו הטובים שלא יהיה כמו חוק קבוע, וזהו שממשיך ואומר: 'כי חק לישראל הוא – משפט לאלוקי יעקב' [על זה שקיום המצוות הוא רק בבחינת חוק קבוע].
- ספר המאמרים תרח"ץ/כד:** חסידים הם המתנהגים לפני משורת הדין דהנהגתם היא לשבור גם הרגילות הטובות המיוסדים על פי דיני התורה ולהחמיר על עצמו להיות כל ענין עבודתם בעליו מדרגא לדרגא. וכמו שכתוב במקום אחר שבכל ר"ה **צריכים לקבל תוספת הנהגה ביראת שמים** וברגילות במידה טובה ועי"ז גורמים גילוי האור בכל העולמות יותר מכפי הקצוב.